

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoCsp/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122229256
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6122229256.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu JUDr. Zuzany Krivdovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Mgr. Františka Dulačku, v sporovej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: G. M., nar. X.XX.XXXX, bytom V. XXXX/XX, XXX XX J., v konaní zastúpená: Združenie na ochranu práv občana - AVES, so sídlom Jána Poničana 9, 841 08 Bratislava - mestská časť Devínska Nová Ves, IČO: 50 252 151, o zaplatenie 1 492,30 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 24. januára 2023 č. k. 49Csp/53/2022-117, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ostáva nedotknutý.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 275 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 275 eur od 16.1.2022 do 16.1.2023 (výrok I.). Vo zvyšnej časti zamietol žalobu (výrok II.). Zároveň rozhodol, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznáva (výrok III.).

2. Svoje rozhodnutie vo veci samej, čo do výroku II., odôvodnil absenciou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky ako aj tomu predchádzajúcej neplatnosti zosplatnenia postúpeného úveru v dôsledku absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým právny predchodca žalobcu (U. K. A., a.s.) zosplatnil celý úver (teda predčasné zosplatnenie), ktorá neplatnosť spočívala v tom, že z tohto právneho úkonu nebolo ani s prihliadnutím na ostatné žalobcom produkované listiny zrejme, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku úveru bol úver zosplatnený, teda išlo o neurčitý právny úkon.

Vychádzal zo zistenia, že z poslednej výzvy pred zosplatnením (na č. I. 39 spisu), ani z výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom (na č. I. 52 spisu) nie je vôbec zrejme, pre ktorú omeškanú splátku úveru bol úver poskytnutý zo strany U. K. A., a.s. žalovanej predčasne zosplatnený. Táto skutočnosť nevyplývala ani z ostatných žalobcom produkovaných dôkazov. Z okamžitého (priebežného) výpis z účtu žalovanej na č. I. 41 spisu vyplýva, že žalovaná bola ku dňu predčasného zosplatnenia úveru (t. j. k 23.7.2020) v omeškaní v trvaní viac ako tri mesiace s viacerými splátkami. Z uvedeného dôvodu nebolo potom možné posúdiť vo vzťahu k uplatnenému nároku ani otázku premlčania, keďže premlčacia lehota v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej splátky stane ročný celý dlh, plynie odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Práve z dôvodu, že sa jedná o právo veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru (toto môže využiť podľa vlastného uváženia ku ktorejkoľvek omeškanej splátke za splnenia podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), je potrebné konkretizovať, ku ktorej omeškanej splátke využíva svoje právo predčasného zosplatnenia úveru. Z obsahu tohto jednostranného právneho úkonu veriteľa musí byť zrejme splnenie zákonných podmienok - uplatnenia režimu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Zo znenia ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva požiadavka určenia omeškanej splátky, ku ktorej sa uplatňované právo veriteľa podľa § 565 OZ týka, t. j., že dlžník nesplatil niektorú svoju splátku. Účelom tohto ustanovenia je dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlhu pred tým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Právny úkon je určitý len vtedy, keď nie je vnútorne rozporný jeho obsah, alebo keď prípadný rozpor možno odstrániť výkladom, pričom výklad nemôže dopĺňať právny úkon. Taký právny úkon, ktorým obchodná spoločnosť U. K. A., a.s. zosplatnila celý úver (teda predčasné zosplatnenie), z ktorého nebolo ani s prihliadnutím na ostatné žalobcom produkované listiny zrejme, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku bol úveru zosplatnený, súd potom posúdil ako neurčitý právny úkon, a s poukazom na ustanovenie § 37 Občianskeho zákonníka pre jeho neurčitosť aj neplatný právny úkon. Ani z verbálnych, ani z písomných vyjadrení žalobcu však nebolo zrejme, pre omeškanie s ktorou konkrétnou splátkou mal byť úver zosplatnený.

Aby mohol právny predchodca žalobcu postúpiť celú pohľadávku z úveru na žalobcu, musel najskôr platne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť dlhu (aj budúcich pohľadávok), aby bol tento dlh celý splatný, nakoľko podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/234/2018, banky nemôžu na nebankový subjekt postupovať „živé úvery“ (ale len úvery, resp. ich časť, ktoré sú 90 dní po splatnosti). Neboli splnené podmienky na platné postúpenie pohľadávky aj s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľského úveru predtým, ako sa stane splatnou pred termínom konečnej splatnosti (k tomu pre neplatnosť zosplatňovacieho úkonu v predmetnom prípade neprišlo), resp. pred jeho konečnou splatnosťou (konečná splatnosť úveru nastane až v roku 2024, a teda v čase postúpenia pohľadávky v roku 2021 pohľadávka splatná nebola).

Pokiaľ teda U. K. A., a.s. postupovala na žalobcu pohľadávku z úveru, ktorý pre neplatnosť predčasného zosplatnenia nebol v čase postúpenia pohľadávky splatný, také postúpenie pohľadávky banky je pre rozpor so zákonným ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, ako aj s ust. § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch neplatné.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie, čo do výrokov II. a III., podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, navrhujúc jeho zmenu tak, že sa jeho žalobe (vo zvyšnej časti) vyhovie, pričom alternatívne navrhol zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Mal za to, že v konaní bolo preukázané účinné zosplatnenie úveru zo strany postupcu, v dôsledku ktorého sa všetky splátky úveru splatné do budúca stali splatnými. Či veriteľ k takému právnomu úkonu pristúpi je len na jeho slobodnom uvážení, pričom zákonodarcom je aj samotná dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o takomto práve veriteľa ponechaná na ich slobodnej vôli.

Žalovaná sa pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru omeškala (viac ako tri mesiace) s úhradou dohodnutých mesačných splátok riadne a včas a bola opakovane vyzývaná k úhrade omeškaných splátok úveru, a to okrem iných výziev aj výzvou zo dňa 11.6.2020, v ktorej bola upozornená na oprávnenie banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade, ak dlžnú sumu neuhradí. Následne - v súlade s ust. § 565 OZ (za súčasného splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ) postupca podaním zo dňa 23.7.2020 označeným ako „Vyhlásenie úveru za predčasne splatný“ uplatnil právo na zaplatenie všetkých splátok pre neplnenie splátkového kalendára, v dôsledku čoho sa stal úver splatným v celom rozsahu.

Nestotožňuje sa s právnym názorom súdu, v zmysle ktorého je pri uplatnení tohto práva potrebné špecifikovať, pre nesplnenie ktorej splátky je toto právo uplatnené (či už vo výzve zo dňa 11.6.2020, t. j. vo výzve pred zosplatnením, ako ani vo výzve zo dňa 23.7.2020, ktorou došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru), nakoľko to nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu - resp. naopak, bolo by to úplne nadbytočné, keďže v zmysle ust. § 565 OZ a aktuálnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemožno toto právo uplatniť pre nesplnenie inej splátky, než tej, ktorá predchádza uplatneniu tohto práva o tri mesiace, čiže v tomto prípade šlo o splátku splatnú dňa 16.4.2020.

Oprávnenie postupcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátok splatných pred 16.4.2020 (všetky omeškané splátky splatné pred tou splátkou, ktorá tri mesiace predchádzala uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka) zaniklo v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka splatnosťou ďalšej splátky úveru a jediná splátka, pre ktorú podaním zo dňa 23.07.2020 mohol postupca vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, je splátka splatná dňa 16.04.2020, za súčasného splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru v súlade s uvedenou argumentáciou je aj aktuálna rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (uznesenia: sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30.11.2022 a sp. zn. 4Cdo/132/2021 z 15.12.2022).

Nemôže sa stotožniť so závermi, v zmysle ktorých by posledná výzva pred zosplatením, ako aj vyhlásenie úveru za predčasne splatný malo byť neplatným právnym úkonom len z toho dôvodu, že v podaní, ktorým bolo toto právo uplatnené (resp. v podaní, ktorým došlo podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k upozorneniu na možné uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní a vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti) nie je určená splátka, pre ktorú postupca využil svoje oprávnenie v zmysle ust. § 565, resp. v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Postupcovi zo žiadneho zákonného ustanovenia takáto povinnosť nevyplýva. V konečnom dôsledku sa tak ani nemožno stotožniť s nadväzujúcim názorom ohľadom zmluvy o postúpení pohľadávok v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Vysloveným názorom sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, a teda okresný súd preferuje neplatnosť právneho úkonu pred jeho platnosťou.

Občiansky zákonník v žiadnom ustanovení neustanovuje povinnosť špecifikácie, pre ktorú splátku sa toto právo uplatňuje. V tomto ohľade považuje odôvodnenie súdu za nepreskúmateľné, nakoľko ich svojim výkladom vyložil nadmieru extenzívne. Už z gramatického výkladu ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zrejme, že zámerom zákonodarcu bolo určiť najkratšiu možnú dobu omeškania (ak by bolo právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka uplatnené skôr, bolo by uplatnené neplatne pre rozpor so zákonom), po uplynutí ktorej, má dodávateľ právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť (tri mesiace). Súd prvej inštancie vykladá ust. § 565 Občianskeho zákonníka contra legem, nakoľko takýto výklad z uvedeného ustanovenia v žiadnom prípade nevyplýva a navyše ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vôbec neukladá do kedy je takéto právo postupca oprávnený využiť.

Pokiaľ ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyžaduje trojmesačné omeškanie na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka - v žiadnom ohľade to neznamená, že by sa druhá veta ust. § 565 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských sporoch nemala použiť. Znamená to len tú skutočnosť, že ak by bolo toto právo využité skôr, než sa dostal spotrebiteľ do 3 mesačného omeškania s platením splátok, bolo by využité v rozpore s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

Pre všetky splátky, ktoré predchádzajú uplatneniu tohto práva plynie samostatná trojročná premlčacia doba od splatnosti tej-ktorej splátky (v zmysle prvej vety ust. § 103 Občianskeho zákonníka) a pre všetky splátky, ktoré nasledujú po uplatnení tohto práva plynie premlčacia doba od splatnosti splátky, ktorá predchádza uplatneniu tohto práva, nakoľko v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka nemohlo dôjsť k uplatneniu tohto práva pre žiadnu inú splátku dlhu - v dôsledku čoho sú nesprávne závery súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých by mal veriteľ „určiť“ pre ktorú splátku uplatňuje uvedené právo a zároveň tým aj „určiť“ (a zrejme neprípustne skrátiť) zákonnú premlčaciu dobu.

Opätovne zdôraznil, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti konkrétne, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala, nakoľko to nemá žiadnu relevanciu vo vzťahu k platnosti a účinnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, pričom uvedené je možno vyvodiť podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorá skutočnosť vyplýva z rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 19CoCsp/13/2022 z 28.9.2022, Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6CoCsp/53/2021 z 18.1.2022 a Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 12CoCsp/25/2021 z 08.2.2022, Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 12CoCsp/11/2020 z 22.1.2021 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15CoCsp/13/2020 zo dňa 25.5.2020.

Postup súdu, ktorým si „upravil“ zákonné ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a nad rámec zákona „upravuje“, že zosplatenie celého dlhu musí obsahovať presnú špecifikáciu omeškanej splátky, s ktorou sa dlžník dostal do omeškania je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodárnej (nie moci súdnej). Takáto špecifikácia splátky by bola navyše nadbytočná - keďže z platnej právnej úpravy (druhá veta § 565 Občianskeho zákonníka) jednoznačne vyplýva, že vždy môže ísť len o splnenie jednej konkrétnej vymedzenej splátky. Určenie, od akej omeškanej splátky sa žalovaný dostal do omeškania a od akej konkrétnej splátky si žalobca uplatňuje predčasné zosplatenie dlhu, je právnym posúdením, t. j. výhradne na posúdení súdu a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, ale len skutkovo vymedziť (čo napokon aj urobil). Závery súdu sú tak v priamom rozpore s procesným kódexom a napokon aj vykonaným dokazovaním v konaní. Procesný postup súdu je nesprávny, keďže odmietol poskytnúť

žalobcovi súdnu ochranu za situácie, že si žalobca svoje procesné povinnosti splnil a uviedol všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré umožnili vec súdu právne kvalifikovať.

4. Žalovaná nevyužila svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu žalobcu.

5. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. V rámci reakcie na odvolaciu argumentáciu žalobcu formulovanú v opravnom prostriedku krajský súd poukazuje na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie odvolania, s čím je spojené oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať rozhodnutie len v rámci vznesených odvolacích námietok (viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 380 ods. 1 CSP).

7. V súdnej veci je argumentácia žalobcu primárne založená na názore, podľa ktorého pre samotné vyhlásenie predčasnej (resp. mimoriadnej) splatnosti úveru zákon (§ 53 ods. 9 a § 566 Občianskeho zákonníka) nevyžaduje uviesť, pre ktorú konkrétnu omeškanú splátku vyhlasuje veriteľ úver za predčasne splatný, nakoľko to je možné vyvodiť podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

8. V posudzovanom prípade nebolo sporné, že tak posledná výzva právneho predchodcu žalobcu pred zosplatením úveru z 11.6.2020 (č. l. 39 spisu) ako ani vyhlásenie úveru za predčasne splatný zo dňa 23.7.2020 (č. l. 27) neobsahovali žiaden údaj o tom, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky má dôjsť k zosplateniu (t. j. k vyhláseniu úveru za predčasne splatný) predmetného úveru. Tento údaj spočívajúci v konkretizácii omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu, nie je zistiteľný ani zo samotnej žaloby, ani z ostatných podkladov predložených žalobcov, ani z prednesu právnej zástupkyne žalobcu na pojednávaní konanom dňa 24.01.2023 na súde prvej inštancie. Tvrdenie o tom, pre ktorú splátku bol úver zosplatený, sa po prvýkrát objavuje až v odvolaní žalobcu.

9. Podstatným pre posúdenie danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bolo posúdenie toho, či právny predchodca postupoval pri zosplatení pohľadávky v súlade so zákonom (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov), teda či zosplatenie žalovanej pohľadávky právnym predchodcom žalobcu možno považovať za platné.

10. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok odvolací súd všeobecne poukazuje na to, že zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaviedol pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatenej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškaní s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Najvyšší súd SR zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok (napr. uznesenia

Najvyššieho súdu SR: sp. zn. 1Cdo/61/2022 z 25.04.2023, 9Cdo/98/2022 z 25.04.202, 2Cdo/298/2021 z 30.03.2023, 4Cdo/250/2021 z 28.03.2023, 4Cdo/201/2022 z 26.01.2023).

11. Predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru je právom veriteľa a uvedené je v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie prezentovaným v bodoch 31 až 33. napadnutého rozsudku, na odôvodnenie ktorého odkazuje. Aj podľa názoru odvolacieho súdu aspoň z jednej z notifikácií veriteľa (t. j. z upozornenia na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a z oznámenia o realizácii zosplatnenia úveru) musí byť zrejmé, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky je predmetný úver predčasne (mimoriadne) zosplatnený, t. j. tento údaj musí byť aspoň v jednej tejto notifikácii jednoznačne konkretizovaný. I keď Občiansky zákonník *expressis verbis* neuvádza čo má byť obsahom predmetných notifikácií, tento obsah možno nepochybné vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť pre realizáciu práva veriteľa vyhlásiť predčasnú (mimoriadnu) splatnosť úveru splnené. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možnosť realizácie práva veriteľa predčasne zosplatniť úver podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť viesť ju i konkretizovať. Samotný veriteľ predsa musí viesť, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky svoje právo zosplatniť úver realizuje, a nie je žiaden dôvod, aby touto informáciou nedisponoval aj dlžník. Nie je žiaden racionálny dôvod, aby tento dôležitý údaj nebol obsiahnutý aspoň v jednej notifikácii veriteľa.

12. Pokiaľ žalobca poukazuje na opačné závery niektorých iných odvolacích súdov, odvolací súd poukazuje na to, že rozhodnutia súdov rovnakej inštancie nie sú pre súd tej istej inštancie v tomto smere záväzné. Podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu pre určitosť právneho úkonu zosplatnenia úveru vôbec nepostačuje, ak údaj o tom, ktorá konkrétna splátka predčasnú (mimoriadnu) splatnosť vyvolala možno vyvodiť z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tomto smere je potrebné si uvedomiť, že požiadavke určitosti zodpovedá konkrétnosť a jasnosť, a nie je úlohou spotrebiteľa (ani súdu) si tento podstatný údaj z niečoho alebo podľa niečoho vyvodzovať.

13. Nie je žiadnou raritou, že právni nástupcovia veriteľov, resp. veritelia samotní, podávajú žaloby formulárového charakteru, z ktorých okrem iného nie je zistiteľné, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku došlo k zosplatneniu úveru a k žalobám pripoja množstvo dokumentov a očakávajú, že súd si všetky podstatné zistenia prácne dohľadá a vyabstrahuje sám, čo úlohou súdu v týchto prípadoch nie je.

14. V nadväznosti na uvedené odvolací súd v súlade s konštantnou judikatúrou (uznesenie Ústavného súdu SR, č. k. i. ÚS 268/2019-18 z 10.9.2019) dáva do pozornosti odvolateľa, že podania adresované súdu musia byť formulované jasne, zrozumiteľne a určito, a najmä žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáha vydania konkrétneho rozhodnutia, musí v zmysle § 132 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) obsahovať úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh, pretože iba formálne a obsahovo spôsobilá žaloba je predpokladom vecného prejednaní vecí. Súd v civilnom sporovom konaní nie je povinný a ani nemôže nahrádzať úkony sporových strán, ktoré zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť (§ 150 CSP). Úlohou (a zodpovednosťou) sporových strán je substancovať skutkový základ sporu, t. j. vymedziť jeho základ a podstatu. Sú to predovšetkým sporové strany, ktoré sú zodpovedné za výsledok sporu. Zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán a s tým spojenú procesnú diligenciu (zodpovednosť) so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity je tak spôsobilé prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu.

15. Odvolateľ argumentoval, že určenie od akej omeškanej splátky sa žalovaný dostal do omeškania a od akej konkrétnej splátky si žalobca uplatňuje predčasné zosplatnenie dlhu je právnym posúdením a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, ale len skutkovo vymedziť. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že právne posúdenie vecí je na súde v zmysle zásady „*iura novit curia*“. Avšak konkretizovanie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu spotrebiteľského úveru, je skutkovým tvrdením, a nie právnym posúdením ako sa mylne domnieva odvolateľ. Nastolená otázka odvolateľom má skutkovú (nie právnú) povahu. Riešenie skutkovej otázky (*quaestio facti*) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procesne dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, či a aké okolnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel

od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/99/2018, 4Cdo/7/2018, 2Cdo/111/2021).

Odvolačný súd zastáva názor, že záver súdu prvej inštancie nebol výsledkom aplikácie, či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, ale bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd prvej inštancie viedli k prijatiu rozhodnutia. Pokiaľ žalobca nesúhlasí s názorom, že musí byť jednoznačne určité pre omeškanie ktorej splátky došlo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru, jedná sa iba o polemiku žalobcu s názorom súdu prvej inštancie.

16. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. ako vecne správny potvrdil. Odvolaním nenapadnutý výrok I. o čiastočnom zastavení konania zostal nedotknutý.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP a úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní si žiadne neuplatnila a preukázateľne jej žiadne ani nevznikli. Uvedené je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018, 5Cdo/12/2018).

18. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)